

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

Ara 3 lej

UJ KELET

ZEITUNG-POLITIKAI-NAPILAP

Lejár

2287

Keren Hajjeszod Centralbureau
für Mitteleuropa
T. p.
Sächsische str. 8.

Berlin W. 15

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy napra — — 3
varon vidéken is 3 lej

szlovákiában

L. napra — 20 ck
Egy szám — 1-20 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 77. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Sziván 13. — 1923. május 28. Hétfő

A kereskedelem ellen

Nagyon helyes, sőt kívánatos, hogy az állam megvédje a fogyasztóközönséget a kereskedelem kinövéséi ellen és határt szabjon a spekuláció mértéktelen étvágyának. Maguk a komoly kereskedők is szükségesnek tartják, hogy az üzleti életet jó törvények szabályozzák és elejét vegyék minden egészségtelen kilengésnek, amelyek elsősorban a szolid kereskedelmet diszkreditálják. Az állam ezt a célt legjobban úgy érheti el, ha helyes kereskedelmi politikával elősegíti a tisztességes kereskedelem munkáját és éber, megvesztegethetetlen közigazgatással lehetővé teszi a tisztességtelen üzérkedés felburjánzását. Mindenekfelett azonban örökös a kereskedelem szabadságán, amelynek legcsekélyebb korlátozása kiszámíthatatlan következményekkel járhat. A háború némileg felborította a közgazdasági politikának a jól bevált tételeit, de ne feledjük el, hogy a háború felborította magát a normális gazdasági életet is. A békeidők egyensúlya csak úgy térhet vissza, ha megszabadítják a szabad forgalmat és versenyt a ránehezülő kényszerrendszabályoktól.

Amit a kormány most készül tenni, éppen ellenkezője annak, amit a józan közgazdasági logika követel. A parlament előtt fekszik az új spekulációs törvényjavaslat, amelynek tiszteletreméltó célja kétségkívül az árdragítás meggátolása és a tisztességes kereskedelem megvédése. Am ha az intenciók helyesek is, ezzel a törvénnyel a kormány ép az ellenkező célt fogja szolgálni. Hogy triviális hasonlattal éljünk, ez a javaslat a vízzel együtt a gyereket is kiönti. A tisztességtelen kereskedelmet akarja megfojtani, de megfojtja egyúttal a tisztességet is. Ez a javaslat, ha törvényerőre emelkedik, alkalmas arra, hogy a romániai közgazdasági tényezőkből, még azt a kis vállalkozási kedvet is kiölje, ami ma megvan.

A törvény nem számol a kereskedelmi élet háború utáni mechanizmusával, a fejtetőre állított valuta- és hitelviszonyokkal és főként megelégednek a román közigazgatás és rendszert sajnálatos hiányosságairól. A kereskedelem szabadságát eddig is súlyosan bénította a hatóságok illetékes és illetéktelen beavatkozása, ez a törvény azonban egyenesen kiszolgáltatja a kereskedőt a hivatalnokok önkényének és olyan bilincsekbe veri a versenyt és a természetes áralakulást, amely lehetetlenné fogja tenni a normális gazdasági tevékenységet és rejtett földalatti utakra fogja terelni az áruk forgalmát.

A törvényjavaslat főhibájának tartjuk, hogy a kereskedői hasznót olyan merev séma szerint állapítja meg, amely nem számol a mai üzleti élet ezer, egyéni elbírálást igénylő mellékkörülményével és nem számol főként a speciális romániai közviszonyokkal. Meg vagyunk győződve róla, hogy minden kereskedő megvolna elégedve, ha elérhetné azt a tiszta hasznót, amit a javaslat megenged. De hogyan fogja megállapítani az illetékes hatóság, milyen kulcs szerint kell kiszámítani a kiskereskedő 30 százalékos és a nagykereskedő 20 százalékos hasznát? A törvény szerint a beszerzési ár megállapításánál tekintetbe jönnek mindazok a költségek, amelyek az árut terhelik addig az időpontig, amikor a raktárba került. Mit lehet ilyen költségeknek nevezni? Ezt a törvény nem említi meg és az eljáró hatóság belátására bizza. Vajjon gondolt-e arra Sassu miniszter, amikor a javaslatot készítette, hogy

a legtöbb kereskedő hitellel dolgozik, mégpedig olyan hitellel, amely után ugynevezett szolid nagybankok is 25—30 százalékos kamatot szednek. Nem szólva a magánbankokról, akik „kosztra” adják pénzüket. Vajjon gondolt-e arra a sok kényes természetű mellékküldésre a szállításhoz és vámolásnál, amelyeket az ármegállapító bizottság hivatalból nem vehet figyelembe, de amelyek nélkül az áru sohasem jut el odáig, hogy raktárba kerüljön. És ha mindezekre gondolt, vajjon nem feledkezett meg arról a csekélyeségről, hogy a valuták hullámozása egy napról a másikra olyan eltolódást idézhet elő az árakban, amelyeket a nehézkes bizottság követni sem tud és ha a törvény betűje szerint járnak el, ártatlan embereket fognak sújtani horribilis pénzbírságokkal és még súlyosabb erkölcsi büntetésekkel. Aligha hisszük, hogy a miniszter gondolt ezekre a körülményekre, amelyek, bár eltérnek a kereskedelmi élet szokásos normáitól, de mégis a legdöntőbbben determinálják a mai áralakulásokat.

A javaslat egyik paragrafusára szerint nagy büntetéssel lakol az, aki bármely áru árának indokolatlan emelését elvégzi, vagy erre kísérletet tesz. Hol van a határ a mai anarchikus közgazdasági viszonyok között az indokolt és indokolatlan áremelkedés között? Ki fogja megállapítani, hogy mikor lépte át a kereskedő ezt a nagyon is ingadozó határvonalat. Végig lehetne menni a javaslat valamennyi paragrafusán és mindegyiknél feltenni a döbbenetes kérdést.

Ez a törvény nem fogja szolgálni a célt, amelyet szolgálni akartak. Ellenkezőleg, riadalmat fog okozni és az anarchiát még növelni fogja. Az ármaximálások szokásos velejárója, az áruk hirtelen eltűnése most sem fog elmaradni a piac újra a legnagyobb krízisnek néz elébe. Amit a közönség a szabad forgalomban eddig normális áron megkaphatott, azt majd uzsoráron kell megvennie az illegitim kereskedelem útján. A romániai kereskedők és kereskedelmi szervezetek óriási tiltakozásra készülnek a javaslat ellen. Mi azonban székepszissel nézünk a tiltakozás elé. A liberálisoknak bizonyára megvannak a szubjektív indokaik a kereskedőellenes törvény keresztülhajtására és Romániában ma az történik, amit ők akarnak. Am ennek a törvénynek hatásai sokkal súlyosabbak lesznek, mint például a merőben plátói természetű alkotmánytörvényé, amely ellen szintén hasztalanul hangzottak el a legélesebb tiltakozások. Az alkotmány azonban nem a mindennapi élet törvénye, elbirta az ország, de a spekulációs törvény meg fogja fojtani az ország kereskedelmét. A fogyasztó nagyközönség nem fog ocsóbb árukhoz jutni, ellenben a kereskedők bezárják üzleteiket, mert nem fogják elviselni a hatóságok állandó zaklatásait. S a lej, amely az utóbbi napokban, éppen a beállott közéleti nyugalom hatása alatt, oly szépen kezdett emelkedni, ismét rákerül a lejtőre. Ebbe azonban talán mégis beletörök Bratianuék bicskája.

Csicserin Londonba utazik

Berlin, május 26. Crestinski orosz nagykövet kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy az angol-orosz viszony rendkívül kritikussá. Csicserin felhatalmazást kapott, hogy Londonban utazzék és ott az összes vitás pontok felett tárgyaljon.

A spekulációs törvényjavaslat

(Kolozsvár, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Termelők és kereskedők körében az új spekulációs törvény, amelynek Sassu kereskedelmi és iparügyi miniszter a napokban terjeszt tárgyalásra a kamara elé, heves tiltakozást váltott ki ország-szerte. Kereskedelmi egyesületek, munkaadók szervezettek, kis- és nagy iparosok egyaránt életérdekeik megtámadását látják a javaslatban, amelyet kivonatossan itt közlünk:

Maximális árak csakis a jelen törvény feltételei mellett állapíthatók meg. A városok részére a polgármesteri hivatalok, a községek részére a megyei prefekturák fogják a kereskedelmi és iparminisztérium jóváhagyása után megállapítani azon áruk maximális árát, amelyekről az állam, a megye, vagy a község gondoskodott a kereskedők részére.

Maximális árak fognak megállapítani a következő elsőrendű és általános szükségleti cikkek után: Kenyér-, buza-, rozs- és tengerliszt, hus, disznózsír, tej, valamint azon elsőrendű szükségleti cikkek után, amelyeket minisztertanácsi jegyzőkönyv olyanoknak nyilvánít. A maximális árak megállapítására minden megyében bizottságot alakítanak. A bizottság tagjai között helyet kell foglalni egy bejegyzett kereskedőnek is.

Az említett áruknál és élelmiszereknél a beszerzési áron felül a nagykereskedők legfeljebb 20 százalékkal, a detailkereskedők pedig legfeljebb 30 százalékos hasznót szedhetnek. A beszerzési ár megállapításánál figyelembe jönnek mindazok a költségek, amelyek az árut terhelik addig az időpontig, amikor az a raktárba kerül.

A kereskedők iparosok és bármely eladók kötelesek az áru árát feltüntetni. Két hónaptól 1 évig terjedhető fogházzal és 5.000—20.000 lejig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők: akik abból a célból, hogy a szabad versenyt megfusítsák: így árdragítást idézzenek elő a belföldi piacról árukat és élelmiszereket halmoznak fel: akik bármely áru árának indokolatlan emelését előidézni megkísérelték vagy előidéztek; az árukat és élelmiszereket tartók, akik azért hogy indokolatlan árdragítást idézzenek elő, megegyeznek vagy egyesülnek azon célból, hogy az árukat és élelmiszereket visszatartsák, vagy hogy azokat csak bizonyos áron adják el.

Tizenöt naptól 1 hónapi terjedhető fogházzal és 10.000—30.000 lejig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők mindazok, akik a maximális árakat vagy árjegyzékeket átlépik, vagy átlépni megkísérelték; 15 naptól 4 hónapi terjedhető fogházzal és 5.000—30.000 lejig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, akik a raktárakban, vagy más helyeken levő áruik eladását megtagadják, vagy akik minden jogos kereskedelmi vagy ipari szükség nélkül az árukat és egyéb termékeket megsemmisítik vagy azokat a forgalomból kivonják.

1 hónaptól 8 hónapi terjedhető fogházzal és 3.000—15.000 lejig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők; akik megcsalják a vásárlót azáltal, hogy szándékosan más árut adnak; akik bármilyen célból hamis számlákat használnak, amennyiben cselekményük súlyosabb beszámítás alá nem esik és végül, akik árukat meghamisítanak vagy akik hamisított áruk eladásával tudva foglalkoznak.

Ha a büncselekmény elkövetése által szerzett jogtalan haszon meghaladja a törvény által megállapított pénzbüntetés maximumát, ez a maximum felemelhető a szerzett haszon kétszereséig. Az elítélt kereskedők, még a kereskedelem gyakorlásának 10 naptól 3 hónapi terjedhető felfüggesztésével és a helyiségnek 2—15 napig terjedhető lezárással is büntetendők.

PALESZTINA-MUNKA

Az épülő Zsidóország

(Jeruzsálem, május 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szemlátomást épül, fejlődik az ország. Nap-nap után újabb és újabb lépést tesz a palesztinai munka a kitűzött cél felé, hogy virágzó gazdasági és kulturális legyen. Palesztinában az ember észre se veszi s már több van egy ipari vállalatnál, egy kulturális intézménnyel. A kereskedelmi mérleg fokozatosan javul, a zsidó lakosság száma szaporodik: épül a zsidó Palesztina.

Ötvenhat új ház

A jeruzsálemi Bét-Hakerem-negyed építbizottsága közölte az ideai működéséről szóló beszámolót, melyből kitűnik, hogy ötvenhat új ház építése betelejesítéshez közeledik, a vízvezetékek felvannak szerelve és utakat is építettek négyezer egyiptomi font értékben. A bizottság jelenleg tárgyalásokat folytat újabb telekvásárlás ügyében, ami lehetővé tenné a negyed kibővítését és az egyes tagokra eső terhek csökkentését.

Amerikaiak nyomdaalapítása

Egy amerikai cionista pénzcsoport megvásárolta jeruzsálemben a „Hásszólé” nagy nyomdáját, amely a „Doar Hajjom” napilapot, a kormány hivatalos lapjának héber kiadását állítja elő. Megvették még a „Hammadfiz” nyomdát is és a két vállalat egyesítésével egy új nagy nyomdavállalatot létesít „Dofusz Jerusaláim” névvel. Leon Zolotkoff, a csoport megbízottja Amerikába utazott, hogy a nyomda technikai tökéletesítéséhez szükséges gépeket beszeresse.

Harmadféltor új bevándorló

Az angol gyarmattügyi hivatal hivatalos statisztikája szerint 1923 első negyedében 2493 zsidó bevándorló érkezett Palesztinába, köztük 1039 férfi, 815 nő és 639 gyermek. Az 1922 első negyedében érkezett bevándorlók száma 2442 volt. Az immigráció tehát, ha kismértékben is, növekedőfélben van.

Jaffa háromévi forgalma

Egy újabb megjelent hivatalos statisztika alább közölt adatait tanúsít tesznek Jaffa kereskedelmének nagyszerű fellendüléséről:

Behozatal:

1920-ban	1921-ben	1922-ben
31.011	59.694	103.209 tonna
1.629.139	1.171.223	2.252.314 egyiptomi font értékben.

Kivitel:

1920-ban	1921-ben	1922-ben
23.387	43.080	52.895 tonna
244.960	365.800	493.300 egyiptomi font értékben.

Sport, művészet, ipar, könyvtár és szociális intézmények

A jeruzsálemi „Makkabi” sportklub „Guré Hamakkabi” nével ifjúsági osztályt létesített a 10-16 évesek testnevelése céljából. — Jeruzsálemben, Tel-Avivban és az ország többi városában egyesületek alakultak a hazai ipar pártolása céljából. — A Becalel iparművészei egyesületet alapítottak egymás kölcsönös segélyezésére és termékeik értékesítésére. — A jeruzsálemi iparosok és iparművészek egy csoportja hozzáfogott egy szakmai könyvtár kiadásához. Bizonyos időközönként illusztrált könyveket fognak kiadni az egyes szakmák köréből. — A zsidó munkásszervezet tanácsa elhatározta egy munkanélküli segélyalap létesítését kölcsönös biztosítás alapján.

Keresünk 10 drb dupla Drucks rönkfa szállításra alkalmas vasuti kocsit és 1 drb. 40-60 HP 76 nyomtávu gőzmozdonyt. 5633

Kérünk árajánlatot prompt szállításra fix vételnél esetleg 6 havi használatra, használati díj fizetése ellenében. — Kérünk továbbá árajánlatot két kilométer 9 kg.-os vasuti sínre.

Kereskedelmi és mezőgazdasági r.-t. Sighetul-Marmajoi. Sürögnycim: „Bormező”

Poincarét lemondásának visszavonása ellenére távozásra akarják kényszeríteni

Dramai jelenet a köztársaság elnökénél. Kiul az ellentét Anglia és Franciaország között

(Páris, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A reggeli lapok részletesen foglalkoznak Poincaré lemondásával. Az „Oeuvre” szerint a kormány nagy többséggel megbukik. Kizárt dolog, hogy Poincaré a folytonos leszavazás ellenére vissza ne lépjen. Az „Ere Nouvelle” szerint a francia kormány ilyen arculatú még nem kapott. Poincaré tekintélye nagyon megingott és

noha lemondását visszavonta, állása megrendültnek tekintendő.

Az „Echo National” írja: „Először történik, hogy kormány a harmadik francia köztársaság idején ilyen vereséget szenved.” Clemenceau ilyen esetben feltétlenül lemondott volna. Ez jellem és vérmérséklet kérdése. Az ellenzéki „Petit Journal” közli: „A kormány és a szenátus között óriási az ellentét.”

Poincaré lemondása drámai erejű volt. Bár Millerand is jó szónok, minden képességét fel kellett használnia, hogy Poincarét a lemondás visszavonására bírja. — A leszavazást — mondotta az elnök — nem szabad politikai jellegűnek tekinteni. Bármelyik pillanatban megkérdendőt Poincaré a szenátustól:

akarja-e őt továbbra is a kormány élén látni vagy sem.

Erre Poincaré visszavonta lemondását.

Szombaton a miniszterelnök már megjelent a kamarában. Amikor három miniszter társával a gyű-

Pénteken életbelép az új vasúti menetrend

Közvetlen gyors Bukarest-Máramaros-Sziget és Kolozsvár-Nagybánya-Szatmár között. Csatlakozások a magyar és cseh vonatokhoz. Több járatot beszüntetett a CFR.

(Kolozsvár, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hónapokon át tartó tanácskozások és előkészítő munkálatok után most fejezték be a CFR. új menetrendjének összeállítását, amelyre nemzetközi egyezmény kötelezi az összes államvasutakat. Az új menetrendnek Erdélyre és a volt magyar területekre vonatkozó részét, amelyet óriási munkával a CFR. kolozsvári üzletvezetőségének menetrendi osztályfőnöke, dr. Sassy-Nagy László egymaga készítette el, az alábbiakban ismertetjük:

Bukarest—Máramarossziget között közvetlen gyorsvonat fog közlekedni, mely Bukarestből indul este 8:40, Kolozsvárra érkezik másnap reggel 10:37 órakor, ahonnan 11 óra hétkor indul Nagyvárad felé s délután 2:54-kor ér oda. Váradról indul 3:35-kor és negyedóra alatt van Biharpüspökiben, ahol csatlakozása van az 501. sz. magyar gyorsvonathoz, amely 4 óra 58-kor indul Budapest felé. Püspökiből a 31. számú gyors négykor indul, Szatmárra érkezik este 8:04 órakor, onnan 31 perc múlva Halmi felé indul, ahová 9:50-kor, Máramarosszigetre pedig éjjel 11 óra 53-kor érkezik. Az ellenvonat reggel 6 óra 50-kor indul Szigetről, 10 óra 45-kor Szatmárról, délután 3:10 órakor Biharpüspökiből, 3:42-kor Nagyváradról és 7 óra 11-kor van Kolozsváron, ahonnan 7 óra 33-kor indul és másnap reggel 8 óra 40 perckor érkezik Bukarestbe. Ennek a vonatnak Halmiban közvetlen csatlakozása van a Kassa, Marienbad, Prága felől jövő cseh vonattal, Biharpüspökínél pedig az 502. sz. magyar gyorsvonattal, amely a budapesti ny. pályaudvarról reggel hétkor indul és délután kettőkor van a román határon.

Az ezen a vonalon közlekedő személyvonat reggel 8:40-kor indul Bukarestből és éjjel 3:20-kor van Kolozsváron, innen 3:43-kor, Nagyváradról 9:49-kor, Szatmárról délután 3:40-kor indul és este 8:20-kor van Máramarosszigeten. Ennek a vonatnak Nagyváradon csatlakozása van egy másik személyvonattal, amely 9:15-kor indul Püspöki felé s ott csatlakozik a 10:25-kor induló magyar vonathoz,

lésterembe lépett, a jobboldal felemelkedett helyéről és megtapsolta. A baloldali pártok ellenben ezt kiáltották:

— Igen . . . igen . . . lemondani!

Később Marcell Cachin lépett a terembe. A kommunisták hangosan éltették. Ezután folytatták a Ruhr-vitát. Ismét Poincaré beszélt:

— Tiltakozunk — mondotta a miniszterelnök — az anneksziós gyanúsítások ellen. Nem azért szállottuk meg a Ruhr-vidéket, hogy örökre ott maradjunk, hanem hogy

Németország visszafizesse amit 1870—71-ben a franciák fizettek neki.

Ragaszkodom ahhoz, hogy a versaillesi szerződést betű szerint végrehajtsuk.

Herriot radikális vezér azt ajánlotta, egyezzenek meg Németországgal a tél beállta előtt, mielőtt még kifogy szénkészlete. Poincaré közbekiált: Nem fogy ki! Herriot fentartja, biztosan tudja, hogy ez a pillanat elkövetkezik. Poincaré: Nem fog elkövetkezni!

A francia Ruhr-vita szigorú hangja, mint Londonból jelentik, arra készítette az angol kormányt, hogy most már

teljesen szembehelyezkedjék Franciaországgal.

A brit kormány a napokban jegyzéket intéz szövetségeseihez, amelyben bejelenti, semmi körülmények között nem lehet egy véleményen Franciaországgal és Belgiummal.

amely délután 6:35-kor fut be a budapesti nyugati pályaudvarra. Visszafelé indul Szigetről reggel 9:10-kor, Szatmárról d. u. 2:05-kor, Nagyváradról 8:55-kor és éjjel 2:15-kor van Kolozsváron, ahonnan 2:48-kor indul tovább és este 9:50-kor érkezik Bukarestbe.

Bukarest—Nagyvárad között még egy gyors közlekedik, amely a fővárosból reggel 7 óra 20 perckor indul és este 8:43-kor van Kolozsváron, ahonnan 9 órakor indul és éjjel 12 óra 5 perckor érkezik Váradra, ahol csatlakozik a Máramarossziget felé induló vonathoz. Visszafelé ez a gyors reggel 5:10-kor indul Váradról, 8:09-kor van Kolozsváron, innen 8:44-kor indul tovább és este 10 óra 10 perckor érkezik Bukarestbe. Mindkét gyorsnak csatlakozása van a Nagyvárad—Sziget között közlekedő személyvonattal, amely Váradról indul éjjel 1 órakor, Szatmárról 6:39-kor és délelőtt 10:53-kor van Szigeten. Ennek az ellenvonata Szigetről indul d. u. félhétkor, Szatmárról este 11:32-kor és hajnali 4:40-kor érkezik Váradra. A személyvonatoknak csatlakozása van a Kassa—Prága felé és felől haladó cseh vonattal.

Az ennek megfelelő személyvonat d. u. negyednégykor indul Bukarestből és másnap délelőtt 11:26-kor van Kolozsváron, ahonnan 27 perc múlva indul és d. u. félhatkor van Váradon. Visszafelé déli negyedégykor indul Váradról, 5:05-kor van Kolozsváron, innen indul 6:10-kor és másnap délelben 12:05-kor érkezik a fővárosba. Ennek a vonatnak Biharpüspökiben csatlakozása van a magyar vonattal, amely este 10:40-kor indul a pesti nyugati pályaudvarról és reggel 8:57-kor van Püspökiben.

Még egy személyvonat közlekedik ezen a vonalon. Ez este 11:20-kor indul Bukarestből és másnap d. u. 6:09-kor van Kolozsváron, ahonnan 6:31-kor megy tovább és este 11:55-kor érkezik Nagyváradra. Az ellenvonat reggel 5:35-kor indul Váradról és 11:06-kor érkezik Kolozsvárra, ahonnan 11:28-kor indul és másnap reggel 5:50-kor van Bukarestben. Ennek ugy Arad felől, mint Arad felé van csatlakozása.

Kolozsvár—Galac között a székely kővasut közvetítésével közlekedő vonat Kolozsvárról indul reggel 8:58-kor, Székelykoosárdról 11:32-kor, Marosvásárhelyről déli 1:59-kor és másnap hajnalban érkezik a kikötőbe. Visszafelé a menetrend még nem kész. Az

ellenvonat Marosvásárhelyről d. u. 4.48-kor, Székelykocsárdról 7.24-kor indul és este 9.40-kor van Kolozsváron. Székelykocsárd—Galac között megmarad a régi vonat is, amely Kocsárdról indul este 7.28-kor, Vásárhelyről 11.24-kor és másnap délután van Galacra. Ennek az ellenvonata reggel 5.12-kor van Vásárhelyen és 5.36-kor indul tovább, Székelykocsárdra ér 7.40-kor, ahol Kolozsvár felől és felé, ugy-szintén Bukarest felé és felől van csatlakozása.

Kolozsvár—Nagybánya—Szatmár között közvetlen gyorsvonat lesz, amely Kolozsvárról indul déli 12.30-kor, Désről 2.25-kor, Nagybányáról este 7.26-kor és 9.45-kor van Szatmáron. Visszafelé a gyors Szatmárról indul este 11.30-kor, Nagybányáról éjjel 1.45-kor, Désről reggel 7.27-kor és 9.20-kor van Kolozsváron. Ugyanezen a vonalon egy közvetlen személyvonat is közeledik, amely Kolozsvárról indul reggeli 3.30-kor, Désről 5.23-kor, Nagybányáról 11-kor és déli 1 óra 23 perckor van Szatmáron. Visszafelé indul Szatmárról reggel 6.40-kor, Nagybányáról 9.50-kor, Désről d. u. 3.32-kor és 5.27-kor van Kolozsváron.

Gyorsvonatot kap a Kolozsvár—Beszterce vonal is. Ez délután 2.32-kor indul Kolozsvárról, féltkor Désről és 6.54-kor van Besztercén, ahonnan tovább megy 7.20-bor Borgó felé. Ezt a vonalat összekötik a csernovitzi vasúttal, amelyet csak a volt magyar határig építettek ki. Az ellenvonat Borgóról indul este 10.10-kor, Besztercéről 11-kor, Désről éjjel 1.13-kor és reggel 7 óra egykor van Kolozsváron. A volt Szamosvölgyi-vonalakon még több új vonat fog közlekedni, így például egy személyvonat, amely este 8.03-kor indul Kolozsvárról és 9.03-kor van Désen, ahonnan visszafelé indul déli 1.24-kor és 3.11-kor érkezik Kolozsvárra.

Ezek a szerelvényeken kívül rengeteg vegyesvonatot állított be június elsejétől a CFR., azonkívül megváltoztatta az összes szárnyvasutak és a fűrdővonatok menetrendjét, amelyet falragaszok és katalógusok útján fognak a közönség tudomására hozni. Több vonatjáratot, mint például a Szatmár—Máramarosziget közötti 1047—1048, valamint a Nagyvárad—Sziget közti 219.—220. és 1048. számú vonatot, kihelyeztek a forgalomból.

A semmitőszék ítélete válságba kergeti a munkáspénztárakat

Vizsgálat több pénztár ellen

(Kolozsvár, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirtuk, hogy a munkaadók a munkásbiztosítópénztárral szemben a legfőbb semmitőszék előtt pernyertesek lettek. Annak idején a munkaadók arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az immár megfélembizhetetlenül is jogtalanak minősített díjakat nem követelik vissza, hanem előlegként kezelik és a későbbi díjfizetések javára íratják.

Ezt az elhatározást azonban nem a munkaadók összessége hozta és akadtak nagyobb üzemek, amelyek most visszakövetelik az elmúlt évek alatt illetéktelenül beszedett tagsági díjakat. Így a **perroszényi bánya a munkásbiztosító pénztártól másfélmilliót követel és ennek a követelésének a semmitőszéki ítélet alapján az ottani bíróság útján akár érvényt szerezni.** A bányatársaság nem akar tudni arról, hogy egyszerűen javára írják ezt az összeget és így e követelésével a pénztárt is súlyos válságba kergeti. A munkaadók egyébként 1918 óta balesetbiztosítási díjak címén ötszörösét adták a törvényes összegnek, amely miatt szintén per van folyamatban.

Mindezekről függetlenül **Scupievski**, a munkásbiztosítópénztár új vezérigazgatója elrendelte a kerületi munkásbiztosítópénztárak ügyvezetésének felülbiztatóját. A vizsgálat megejtésével **Calarasan** inspektort bízták meg. Az inspektor többhelyütt szabálytalanságoknak jött a nyomára és néhány városban az ügyek tisztázásáig elrendelte a biztosítópénztárak igazgatói ellen a vizsgálatot. Hír szerint Nagyszebenben, Déván, Kolozsváron és Temesváron is megindult a vizsgálat.

Törökország semmisnek tekinti a mudániai fegyverszüneti egyezményt

Görögországnak fizetnie kell a kártérítést. A török lakosság kiűrtette Drinápolyt. Közeli összeütközés fenyeget

(Lausanne, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A keleti konferencia légköre óráról-óra válságosabb. Inkább hasonlít háborus előkészítő gyűléshez, mint béketárgyaláshoz. Hivatalos értesülés szerint csütörtök estig nem találták meg a kiegyezés módját. A hangulat pesszimista.

Szombat délelőtt a konferencia pénzügyi bizottsága úgy döntött, hogy

Görögországnak fizetnie kell a kártérítést.

Görögország azonban még mindig intranszigenz és ez az álláspontja előreláthatólag nem fog megváltozni.

Izmed pasa közölte a szövetségesekkel, hogy ha a görög-török ellenségeskedések újból megkezdődnek,

semmisnek tekinti a mudániai fegyverszüneti egyezményt.

Hasszán pasa visszaérkezett Párisból Lausanneba, minden eredmény nélkül. A kudarc a törököket még jobban elkészteti. Azt mondják, az egész világ ellenük van. A feszültség tetőpontra hágott. A Balkánon közeli összeütközés fenyeget.

Szombat délután távirat érkezett Lausanneba, amely közli, hogy

a török polgári lakosság elhagyja Drinápolyt

és beljebb húzódik az országba. A határon mindenütt **katonai készülődések észlelhetők.** Ha Lausanneban gyors beavatkozás nem történik, a háború a legközelebbi órákban kirobban.

Vihar a kamarában a beszarábiai terror miatt

Costatea-Albában három vizsgálati foglyot agyonlöttek. A nemzeti és parasztpárti képviselők elhagyták az ülést

(Bukarest, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap viharos napja volt a parlamentnek. A képviselők tovább folytatták interpellációikat a beszarábiai állapotokról és megdöbbentő képet festettek a Beszarábiában uralkodó helyzetéről. Az önkényeskedő hatósági közegek terror alatt tartják Beszarabia egész lakosságát. A mai gyűlésen Jelescu képviselő, aki a liberális párt tagja, bejelentette, hogy Beszarábiában a hatóságok **három vizsgálati foglyot agyonlöttek.** A bejelentésre az ellenzéki képviselők olyan viharban törtek ki, hogy az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. Az ülés újbóli megnyitása után az ellenzéki képviselők ismételten hevesen támadták a kormányt a beszarábiai állapotokért, majd tiltakozásul kivonultak az ülésteremből.

Három foglyot löttek agyon Beszarábiában

A kamarai ülés lefolyásáról a következő részletes tudósításunk számol be:

Az ülés megnyitása után Dan Sever tiltakozik az ellen, hogy a bánáti lakosság a kormány támogatásával kivándorolni kényszerül Amerikába. Manu lelkész a CFR-nél történt lopásokról beszél, amelyek számmilliókkal károsították meg az államot. Jelescu liberális tudomására hozza a kormányt, hogy Costatea-Albában (Beszarabia) harminc embert letartóztattak és Ismailba szállították őket. Közülük hármat utközben agyonlöttek, azzal az ürüggyel, hogy meg akartak szökni. Pedig nem próbálhatták meg a szökést, mert meg voltak láncolva. Valamennyi letartóztatott súlyosan bántalmazták. Az áldozatok egyike Sordanov volt parasztpárti képviselőjelölt.

Constantinescu miniszter kijelenti, hogy a kormány megindítja a vizsgálatot.

Hangok az ellenzék köréből: Ismerjük már ezeket a vizsgálatokat.

Constantinescu: Hát ha így tetszik az ellenzéknek, akkor a kormány nem indít vizsgálatot. Leanca parasztpárti: Arcatlanság.

Erre nagy vihar támad. Az elnök rendutasítja Leancat, aki kijelenti, hogy Jelescu szavai annyira felizgatták, hogy érthetően ilyen kifejezésre ragadtatta magát, különösen mert látja, hogy a többséget hidegen hagyják ezek a dolgok.

Orleanu kvesztör eltávolítja Leancát a szónoki emelvényről. Mire Lupu odaugrik és hevesen megtámadja Orleanut. A két képviselőt nehezen sikerül elválasztani egymástól.

Ezután óriási botrány tör ki és az elnök felfüggeszti az ülést.

Kivonul az ellenzék

Az ülés újbóli megnyitása után Pan Halippa rámutat a beszarábiai lakosság állandó szenvedéseire és követeli a bűnösök megbüntetését. Constantinescu miniszter ismételten vizsgálatot ígér. Mihalache a kormányt teszi felelőssé Jordanov parasztpárti képviselőjelölt kivégzése miatt. Ezután a gyász jeléül a parasztpárti képviselők **elhagyják az ülést.** Ugyanígy tesznek a nemzeti párt tagjai is, miután Maniu Gyula megbélyegzi a beszarábiai bűntetteket. Mindkét párt tagjai egy

napi képviselői fizetésüket felajánlják az elhunyt családjának felsegélyezésére. Jorga követeli, hogy a kormány jó közigazgatást vezessen be Beszarábiába, mert ennek hiánya oka a panaszoknak. Ezután a kamara Lupu dr.-t, miután Orleanuval összeverekedett, öt napra kizárja az ülésekről.

A beszarábiai kivégzések a szenátus előtt

Costachescu szenátor a szenátus mai ülésén éles hangon támadta a kormányt Jordanov agyonlötése miatt.

— Annak idején — mondotta — Halippa és Mata képviselők interpelláltak a kamarában Jordanov szabadlábrahelyezése érdekében. A válasz az volt, hogy Jordanovot Ismailba szállították és utközben agyonlöttek.

A többségi oldalról többen közbekiáltják: Jól tették. Bolsevik volt.

Costachescu ezután mélyen megrendült hangon olvassa fel a Jordanov megölésére vonatkozó okmányokat. Liberális oldalon élénk mozgolódás támad. Pangratti Costachescu felé kiált:

— Az ön adatai hamisak. Ön demagógiát művel.

— Nem türhetem, hogy Pangratti kétségbevonja állításaimot — kiáltja Costachescu.

Pherechide elnök szólásra emelkedik és kijelenti, hogy ily súlyos vádak esetében a kormányt kötelessége elrendelni a vizsgálatot.

A parasztpárt hajlandó a fuzióra

A parasztpárt kongresszusa, amelynek napirendjén a párt jövőbeli taktikájának és a nemzeti párttal való fuziónak kérdése szerepelt, tegnap este befejezést nyert. A kongresszus határozati javaslatot fogadott el, amely szerint a nemzeti párt már nem tekinthető regionalista pártnak és miután programjának számos pontja egyezik a parasztpárt programjával, a párt **hajlandó a fuzióra**, ha közös programot tudnak létrehozni. Ennek alapján a parasztpárt felajánlja a fuziót a nemzeti pártnak.

A fővárosi lapok nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak a parasztpárt elhatározásának, mert a két leghatalmasabb ellenzéki párt fuziója sokkal eredményesebbé teszi a kormány elleni harcot. Lapvélemények szerint a fuzió kérdése két héten belül véglegesen eldőlt.

Ninos ellentét Averescu és Argotolanu között

Averescu tábornok tegnap hosszabb tárgyalást folytatott Goga Oktaviánnal. Goga követelte, hogy a néppárt teljes mértékben vállaljon szolidaritást Argotolanuval és adjon neki elégtételt, ellenkező esetben ő is kilép a pártból. Ezután Averescu Argotolanuval találkozott. A lapok értesülése szerint a két pártvezér között teljes az összhang.

Telefon 31.

Ládagyár

Pfőküzlet:

Egeres

Mindennemű ládákat és fadóbozókat összeszegezett és szétszedett részben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb nappi áron

1361

Sajovics és Lebovits

fakerekedés és ládagyár

Cluj, Strada Cernauti (volt Kajántól-ut) 1 szám

Steiner professzor könyve

A magyar orvosi irodalomban egyedül áll dr. Steiner Pálnak, a volt kolozsvári magyar tudományos egyetem kiváló tanárának „Sebészeti Műtettana”. A könyv első kiadása, amely 1916-ban jelent meg, három év alatt tökéletesen elfogyott. A háborús technikai akadályok miatt csak most jelenhetett meg a második kiadás. Teljesen átdolgozva és jelentékenyen bővítve, hatszáz oldalon és hétszázhuszonhét ábrával jelent meg a második kiadás.

Míg az első kiadás főleg tankönyvnek készült, addig a második kiadás a gyakorlati orvosok számára is igen értékes munka.

Husz éves sebészeti tapasztalatait sűrítette össze Steiner professzor könyvében, amelyben nemcsak a praktikus sebészetet tárgyalja, hanem annak tudományos elméleti fejtegetéseit is adja. A könyv egyes fejezetei, mint például a hassebészet, vesehólyagsebészet speciális szaktudással vannak feldolgozva, úgy hogy a könyv e részei külföldi szakkörökben is feltűnést fognak kelteni. A technikai eljárásokon kívül minden fejezetben méltánylást találnak a klinikai indikációk és bonctani viszonyok is.

Steiner professzor könyvét édesatyjának, Pápa város nyugalmazott tiszti főorvosának ajánlotta, aki most ünnepelte orvosi működésének hatvan éves jubileumát.

Jellemző, hogy a könyvet, bár a kitűnő tudós Romániában él, a budapesti Franklin-társulat adta ki, igen csinos és tetszetős kiállításban.

A mai valutapiac

A lei emelkedésének okát Bnkarestben a Banca Romaneasca nagyszabású lejárásainak tudják. A bank Párisban a kormány megbízásából az elmúlt héten nagyobb mennyiségeket vásárolt. Ennek előzménye pedig az, hogy a francia kézen lévő román valutákat az utóbbi időben több alkalommal kidobták a piacra. Minden nagyobb francia politikai esemény bekövetkezésekor a párisi tőzsdén a nagy mennyiségben szereplő lej esett. A kormány most megbízást adott, hogy a francia tőzsdéken nagy tételekben vásárolják vissza a lejáró értékeket, lehetőleg bankjegyeket. Ezzel az akcióval a kormány be akarja hozni a külföldön lévő effektív román valutát az országba és függetleníteni akarja a külföldtől a román pénzügyet. Ez az akció üdvös azért is, hogy a belföldön aralkodó pénzhiányon lendítsen.

Május 26-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

3000—3200 magyar koronát,
32500 német márkát,
39000 osztrák koronát,
11 olasz lírát,
8-20 francia frankot,
18-20 cseh koronát,
50 dinárt.

Dollarban és angol fontban nem volt üzlet

Valutapiac május 26-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1135, London 835, Newyork 182, Róma 9, Zürich 3375, Prága 540, Bécs 28-00, Budapest 4-10, Berlin 34.

Bukarest. Valuták: Márka 45—50, léva 140—150, török lira 100—110, font sterling 820—830, francia frank 1220—1230, svájci frank 3250—3300, lira 890—900, drachma 300—310, dinár 205—215, dollár 178—180, Napoleon 680—700, osztrák korona 30—30¹/₂, magyar korona 400—425, cseh korona 530—550, lengyel marka 40—45.

Zürich. Nyitás—Zárás: Berlin 102—104, Newyork 555-75—555, London 2567—2568, Páris 3679—3700-50, Milano: 2667—2668, Prága 1655—1654, Budapest 10¹/₂—10³/₈, Belgrád 585—585, Bukarest —, Varsó 105—, Bécs 78—78¹/₄, Bécs lebélyezett 78—78¹/₄.

Berlin. Nyitás: Róma 2290, London 257750, Newyork 55700, Páris 3670, Zürich 10000, Prága 1658.

Redukálják a kolozsvári hivatalok létszámát

Súlyos válság előtt a kolozsvári lakáshivatal. A kormány nem vonja vissza a költségvetési töréseket. Tisztviselők nélkül marad a város

(Kolozsvár, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Két héttel ezelőtt került nyilvánosságra, hogy a kormány tizenhétmilliót törött Kolozsvár város költségvetéséből. Ezzel az intézkedéssel az autonómiájától megfosztott várost abba a kényszerhelyzetbe hozták, hogy fejlődési programját lényegesen redukálja. A katasztrófálissá válható visszacsúszás ellen a városi tanács interveniált a belügyminisztériumnál, amelynek megbízásából tegnap Nemoianu vezérigazgató Kolozsvárra érkezett és a büdzsé ügyében megbeszélést folytatott a városi tanáccsal. A tárgyalásokon dr. Utalea polgármester kifejtette, hogy a redukált költségvetés nem fedezi a város szükségletét, de Nemoianu főfelügyelő tudomására adta a tanácsnak, hogy a költségvetésben a kormány nem hajlandó változtatni s ha ki akarnak jönni az előirányzott összegből, bocsássák el a fölösleges tisztviselőket, a többieknek pedig havi hatszáz-ezer lejre redukálják a fizetését.

Ennek az elutasításnak a hatása máris mutatkozik. A városi tisztviselők ugyanis bizalmas értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy amennyiben a létszám és a fizetések redukálását tényleg keresztülvizsítik, kilépnek a város szolgálatából. Még súlyosabb a helyzet a bejelentőhivatalnál. A központi rendőrkapitányságon elhelyezett bejelentőhivatal ugyanis szintén a város tartotta fenn. Michnea Pál rendőrkapitány és személyzete két évi szakadással és nehéz munkával szinte a semmiből teremtette meg ezt a fővárosi méretű hivatalt, amelyet most az a veszély fenyeget, hogy június elsején meg kell szűnie. Erről a kérdéstről Michnea kapitány, a hivatal vezetője, a következőket mondotta az Uj Kelet munkatársának:

— Nagyon kellemetlenül érintett, amikor Moga pénzügyi tanácsos közölte velem, hogy a bejelentőhivatal 385 ezer lejes költségvetésből a kormány csak százezer lejt hagyott jóvá. Az eredetileg előirányzott összeg is csak a legszükségesebb kiadások fedezésére volna elegendő, de százezer lejből nem lehet a tisztviselőket fizetni, a nyomtatványokat előállítani és más kiadásokat fedezni. A bejelentőhivatalnak ma husz alkalmazottja van, hat a kerületekben, a többi a központban. Még így is csak éjszakai túlórázással bírjuk a rengeteg munkát, hogyan lehetne Kolozsvár 120 ezer főnyi lakosságának ügyeit hat emberrel elintézni. Mert százezer lejes büdzsé mellett a többi hivatalnokot kénytelen lesznek elbocsátani, holott azzal a tervvel foglalkoztam legutóbb, hogy újabb tisztviselőket állítsak be. Hiszen egyedül a cselédellenőrző osztálynál legalább hat emberre volna szükség, két munkaerőre és négy más tisztviselőre, aki az ellenőrzést végezze. Jelenleg ezt az egész munkát két ember végzi. S ugyanez a helyzet a többi osztálynál. Emiatt máris oly nagy a munkahátralek, hogy éjszaka is dolgoznunk kell. Mi lesz még akkor, ha elsején nem tudom kifizetni a tisztviselőket és a hivatal négy-hat emberrel marad?

— Azt a tanácsot kaptam, hogy a költségek egyszerűsítését a személyazonosság igazolványokért fizetendő egylejes illetekekből és az információkért járó 50 bankból fedezzem. Az az egy lej, amit egy igazolványért kapunk, a blanketta költségeit is alig fedezi. hogy lehetne abból a tisztviselőket is fizetni. Ajánlották, hogy az ötszáz lejes bírságokból tartsam fenn a hivatalt, de ez a bevétel csak papíron van meg, mert tavaly is 573 esetben róttam ki büntetést, ami 286.500 lejt jelentene, de a bíróság egyetlen bírságot sem hagyott jóvá. Ezek után alig hihető, hogy a bejelentőhivatal június elseje után is működni tudjon.

Michnea kapitány azzal fejezte be nyilatkozatát, hogy a költségvetés redukálásáról hivatalosan nincs még tudomása s ezért Popovici rendőrprefektussal fog érintkezésbe lépni s kéri fogja közbenjárását a bejelentőhivatal zavartalan működésének biztosítására.

Markovits F. ékszerész!

Cluj—Kolozsvár, Vesselényi-utca 20. sz.

Arany- és ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron veszek.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Sövuoszi mazkiradományok. A kolozsvári zsidó nők „Jehudit” kultúregyesülete a Tarbut javára mazkir-akciót indított. Ezt a szép akciót a Jehudit a sövuoszi ünnepek alkalmával ismét föllevenítette. Az adományozás mindenütt igen szép eredménnyel járt. Az egyesület felkéri vidéki megbízottait és azokat, akik mazkiradományokat gyűjtöttek, hogy az összegeket Kertész Mártonné (Cluj, Főter 9.) címére küldjék be.

Róka, kelme, szőrmefestés és vegytisztítás a legjobb kiviteiben a

„KRISTÁLY”-nál
Cluj. — Telefon 500.

Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban.

Legolcsóbban fest, tisztít az

UNIO

gőzmosógyár

Cluj, C. Reg. Ferd. 133

1383

Sport kötött-szővött Áruház

aradi kötő és kötött-szővőgyár lerakata

Kötött kabátok, svetterek,
kötött ruhák, harisnya és
kezyü eredeti gyári árban
o o o kapható o o o

CLUJ, Wesselényi-utca 16. sz.

Cukorka és csokoládé raktár

Lusztig és Nussbächer
Calea Regele Ferdinand 31. sz.
Szállítunk postán,
utánvét mellett. 1489

Leszállított árak!

Heller, Weisz & Molnár
divatruházában

Cluj, Cal. Reg. Ferd. (Wesselényi-u.) 6

Cosmanosi mosó voalok
gyönyörű mintákban . 53.—
Mintás batistok . . . 45.—
Divatmintás grenadinok . 98.—
Duplazéles sima grenadinok minden színben . 61.—
Ia. Kelengyeváson . . 38.—

Epongeok, etaminok és az összes nyári divatujdonságok nagy választékban.

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidékimegyendéseket postán eszközölök

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Felelős szerkesztő: Marlon Ernő dr.

A Petru Maior nyilatkozata a Jacobovici rektor elleni merényletről. Megirtuk annakidején, hogy ismeretlen tettesek az elmúlt héten hat revolverlövést irányoztak Jacobovici kolozsvári egyetemi rektor ablakára. A golyók szerencsére senkit sem találtak. A rektor elleni merénylet kísérlete országjárta nagy megdöbbenést keltett. A román diákok kolozsvári „Petru Maior” egyesülete most nyilatkozatot tett közzé, amelyben megbélyegzi a merényletet és kijelenti, hogy amennyiben a nyomozás során kiderülne, hogy a merényletben diákok is bűnösök, a diákság kizárja a bűnösöket kebeléből. A bukaresti diákok szövetsége táviratot küldött Jacobovici rektornak, amelyben örütséggel bélyegzi meg a merényletet és legteljesebb rokonszenvével biztosítja a rektort.

Schina továbbra is fogva marad. Bukarestből jelentik: Megirtuk, hogy a kuria főügyésze felelősséget nyújtott be Schina szabadrábhelyezése ellen. A vádtanács ma foglalkozott a felelősséggel és Schina továbbfogvatartását határozta.

Mi lesz a strandfürdővel? A nagy hősek beálltával újból meg akarják nyitni a strandfürdőt, de ezidén a Szamosgát áttörése miatt tudvalevőleg a Kissamos medre, amely a strandfürdő medenceit is táplálta, víz nélkül áll. Az utóbbi napokig a gát megjavításán fáradoztak és lehetővé akarták tenni a bűz és betegségeket terjesztő gát medrének vízzel való fertőtlenítését. A munkálatok azonban az eddigi előirányzott négy-százezer lejt már felemésztették. Ma a polgármesternél küldöttség jelent meg, arra kérve a primárt, tegye lehetővé a munkálatok folytatását, nehogy a város a strandfürdőbeli jövedelemtől elessen.

A CFR. életbeléptette az áru- és podgyászbiztosítást. A CFR. vezérigazgatósága és az európai áruipodgyászbiztosító társaság között szerződés jött létre a podgyász- és árubiztosítás iránt, amely május tizenötödiktől kezdődően érvénybe is lépett. A megállapodás szerint minden állomáson podgyászbiztosító szolgálatot szerveznek, ezt a munkakört pedig a podgyászpénztár fogja ellátni. A legkisebb biztosítási összeg 1000 lej. A szabályzat öt zónát különböztet meg: egytől 150 kilométerig, 150—400-ig, 400—700-ig, 700—1200-ig és 1200 kilométertől feljebb. Az első zónában az ezer lej értékű biztosítás két lej, a másodikban négy lej, a harmadikban hat lej, a negyedikben nyolc lej, az ötödikben 10 lej. Ebben az összegben már benne van az állami adó is. A kötvények szerinti biztosítás 1000 lejtől 50.000 lejtig szólhat, az összes európai vasútvonalakon és 60 napig érvényes. Ennek a biztosításnak az az előnye a többi felett, hogy megszakított utazásoknál sem veszti el érvényességét a biztosítás.

Az Argetoianu-féle kincstári bonok. A Consumnak jelentik Bukarestből: Szombaton reggel Vintila Bratianu pénzügyminiszter, Oromolu, a Banca Nationala kormányzója, Taslaoanu, a legfőbb semmisítőszék egyik tanácselnöke és Marinescu ügyvéd értekezletet tartottak az Argetoianu-féle harminckétféle kincstári bonok ügyében. Az értekezlet résztvevői elhatározták, hogy az ügyben a vizsgálatot haladéktalanul lefolytatják.

A Lemnul ünnepi száma. Az Erdélyrészi Faegyesület hivatalos közlönye, a Lemnul három-éves megjelenése alkalmából ünnepi számot adott ki a Faegyesület vezetőinek és a fatermelők reprezentánsainak arcképeivel. A tartalmas és ügyes összeállítású ünnepi szám Chirila Traian és Farkas Lajos újságírók munkája.

Elítélték egy sikkasztó főhadnagyot. A kolozsvári VI-ik hadtest hadbírósa tegnap ítélkezett Stoiculescu, a kolozsvári vadászrezd egyik főhadnagyának sikkasztási ügyében. A főhadnagy a múlt hónap elején különböző bevásárlásokra tizenkét ezer lejt vett át az ezred pénztárától. A pénzt egy éjszaka elmulatta és így nem tudott vele elszámolni. A hadbírósg lefokozásra és egy havi elzárásra ítélte.

A svéd király adománya a németeknek. Berlinből jelentik: Gusztáv svéd király tízezer svéd koronás alapítványt tett a németországi egyházi, szociális és kulturális inség enyhítésére. Ez az összeg körülbelül százmillió német márkának felel meg.

Kereskedők tiltakozó nagygyűlése. A kolozsvári kereskedők és iparosok vasárnapi nagygyűléséről a Sfatul vezetősége értesítette az érdekelteket. Kereskedők! Iparosok! címen a következő tartalmu röpécudlak jelentek meg:

„Az árdragítási törvény alkalmazása sok komoly és tisztességes kartársunkat sújtotta súlyos pénzbüntetéssel, sőt elzárással. A készülő árdragítási törvény még szigorubb és ha változatlanul életbe lép, egyik kereskedő és iparos sem tudhatja, mikor csap rá a megszegéssértés és anyagi romlását okozható súlyos büntetés. Egyenként nem tudunk védekezni ellene, csak összetartással és váltott munkával. Vasárnap, május 27-én délelőtt tizenegy órakor tiltakozó nagygyűlést tartunk Clujon, a Redout nagytermében a vidéki kereskedők bevonásával. Jöjjetek el mindannyian, hogy tömeges megjelenésünkkel is megmutassuk, hogy mindnyájan készek vagyunk a legkitartóbb küzdelemre ezen igazságtalan és létünket fenyegető törvénytervezet ellen. Sfatul Negstorese sectia Cluj.”

Meghalt Fiume volt kormányzója. Budapestről jelentik: Gróf Nákó Sándor, Fiume volt kormányzója, szombaton reggel a fővárosban meghalt.

Sárospatakon husz ház leégett. Budapestről jelentik: Sárospatakon csütörtökön reggel tűz támadt, amelynek husz épület esett áldozatul. A kár meghaladja a nyolcvanmillió koronát.

A Vasárnapi Ujság negyedik száma. A Vasárnapi Ujságnak negyedik száma újabb meglepetésekkel szolgál az erdélyi közönségnek. Képeinek nyomása kifogástalan, szövegrészében pedig egy csomó értékes, élvezetes és szórakoztató közleményt hoz. A képek a marosvásárhelyi magyar nagygyűlésről, kolozsvári hősk ünnepről, továbbá a spanyol királyi pár szavillai fogadtatásáról számolnak be, ezenkívül arcképekben mutatja be Ugron Istvánt, a marosvásárhelyi nagygyűlés elnökét, Szombati Szabó Istvánt az erdélyi írók sorozatában, Pierre Lotit, a nemrég meghalt francia író stb. stb. Sportkedvelőknek különösen tanulságos lesz a rugbíról szóló képes ismertetés, akiket pedig az okkult tudományok érdekelnek, élvezettel fogják olvasni Ochorovitz Lengyel professzor e téren végzett újabb kísérleteit. Szép képek kalauzolja el az olvasót a beszarabiai Kisenevbe és a regátheli Tirgu-Jiuba, hogy Erdély közönségét Románia többi részeivel is megismertessék. A szövegrészben Szombati Szabó István. Baloghné Molnár Mária megkapó versei mellett különösen kiemelkednek Szabó Imre és Tamási Áron novellái, mely utóbbihoz Daday Gerő rajzolt mulatságos illusztrációt. Asszonyok nagy élvezettel fogják olvasni Paál Árpád újabb cikkét a nőkről, de ezenkívül is sok érdekes háztartásbeli utmutatást és divatlevelet közöl ez a szám. Pálffy György Irén regénye most kezd kibontakozni minden nagyszerű értékével; a „Fegyverben álló lelkeket” ezuttal Sipos Domokos folytatja, aki izgalmasan érdekes fordulatot vitt be a cselekménybe. Grafológia rovat, Világkrónika, Erdélyi Orszem, Fejtörő stb. stb. teszik teljessé a legújabb szám mindig lebilincselő tartalmát. Most már megállapíthatjuk, hogy az erdélyi közönség teljes joggal fogadta szeretetbe ezt a nálunk versenytárs nélkül álló kedves képes családi lapot. A Vasárnapi Ujság kapható minden tözsdében és lapelárusító helyeken. Egyes szám ára 10 lej.

Inzultus a bukaresti táblán. Bukarestből jelentik: A bukaresti táblán tegnap kínos incidens történt. Rosenthal ügyvédet inzultálta Bolnavu Vasiliu ügyvéd, az ismert filantróp. A támadó a kamara fegyelmi bírósága elé állítja.

Házasság. Sigmund Bartfeld Foresta-hivatalnok eljegyezte Zacharovits Annuskát Szálva. Minden külön értesítés helyett.

* Várady Ilonka táncakadémiáján a kat. gimnázium tornatermében (Farkas-utca 2) a román pünkösdi első és másodnapján, vasárnap és hétfőn este fél kilenc órai kezdettel a kitűnő Jazz-Band zenekarral fillérestély.

Elutasították a magyar kölösönt

Bécs, május 26. A párisi jóvátételi bizottság utólag elvetette a Magyarország szanalására benyújtott kölösönjavaslatot. A visszautasítás angol kormánykörökben kellemetlen hatást eredményezett. A londoni pénzügyi körök fentartják cselekvési szabadságukat. A párisi „Populaire” a jóvátételi bizottság határozatával foglalkozva azt írja, hogy a bizottság belpolitikai téren is biztosítékokat kért a magyar kormánytól, amelyeket Bethlen nem volt hajlandó megadni.

Letartóztatták a bolgár pénzügyminisztert

Szofia, május 26. Zarabei állomáson szombaton letartóztatták Marko Turlakov pénzügyminisztert. A letartóztatás Szófiában nagy feltűnést keltett, mert Turlakov a Sztambulinszki-kormány egyik legtekintélyesebb tagja. A detektívek a minisztert ismeretlen irányba vitték.

Raglán

esőköpeny, öltöny

Neumann M.

1502

cégnél Cluj, Fötér

Budapest Berlin

GYERMEK ÉS SPORT-KOCSIJAI NAGY KÉSZLET MIATT MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRBAN

FISCHER ALBERT ÉS TÁRSA

CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 61

Berlin Budapest

KERESKEDELMI HITELINTÉZET R.-T.

CLUJ—KOLOZSVÁR, PIATA UNIRII (VOLT FÖTÉR) 20 SZ.

elvállal a külföld bármely piacára kifizetéseket
napi vagy fix áron, vásárol devizát és effektív valutát a legelőnyösebb feltételek mellett

SAFRUTH LIBRARIA CLUJ

„HAOLAM” — „העולם”

A cionista világszervezet héber nyelvű hetilapjára előfizetéseket felvessz a SAFRUTH.
Május havi előfizetési díj 45 lei, portó 5 lei.
Egyes szám ára 12 lei.

Ugyanott megrendelhető Giasner Moses főrabbi fényképe (Palesztinába utazása előtt felvétel).
A képet 30 lei beküldése ellenében franco szállítjuk.
Egy ügyes tanulóruha fizetéssel felvettetik.

„SIRPINOL”

legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugyanint: tüdő- és hörghurut, köhögés, számköngés és tuberkulózis ellen. Mindenki kérje házi-orvosát, hogy „Sirpinol”-t rendeljen.

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt” gyógyszer-tára, Reghinul-Sásesc. 1557

KÖZGAZDASÁG

Magántisztviselők és ipari alkalmazottak gazdasági tömörülése

(Csernovitz, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napokban nagyjelentőségű, az ország minden magánalkalmazottja életérdekeit érintő akció kezdődött Bukovina fővárosában. Megalakult a **Kereskedelmi Tisztviselők és Ipari Alkalmazottak Szövetsége**, amely fel fogja karolni föderatív alapon az ország összes alkalmazottai gazdasági érdekeit. Kifelé képviselője lesz a dolgozó tömegek egy igen értékes rétegének. Mérnökök, fatisztviselők, gyógyszerészek, kereskedelmi vállalatok hivatalnokai, újságírók, kiadóiállati tisztviselők, műszaki és szabad foglalkozást űző, de alkalmazotti viszonyban levő keresők — az állami tisztviselők kivételével — bele fognak tartozni ebbe az új alakulatba, amely egyesült erővel veszi fel a harcot a megélhetésükért nehéz küzdelmet vívó fixfizetési emberekért.

Eddig szervezetlenségük miatt ezek az emberek a legnagyobb existenciális bizonytalanságban éltek. Betegség, állástalanság, rokkantság esetére a bérért dolgozó munkás mindig valamelyes támaszt talált akár a betegsegélyzőpénztárnál, akár a szakszervezetnél. A magántisztviselő e tekintetben, támasz és alap híján, állandóan ki volt szolgáltatva a máról-holnapra való kenyérméltóság veszedelmének. Kisebb körzetekre kiterjedő szervezeteik van ugyan a magántisztviselők egyes szakmáinak, de átfogó, országos nagy akciókra hivatott kormányhatóságokkal szemben is reprezentálni tudó egyesülés ez a mostani, amelynek alapjait Dáskál Gyula volt képviselő (Cluj), dr. Reich (Csernovitz), Berrics (Temesvár), Strominger és Gajdos bukaresti delegátusok vetették meg azon az értekezleten, amelyre az országból ötven-hatvan delegátus jelent meg információ céljából.

Leépítés előtt a budapesti Devizaközpont.

Budapestről írják: A magyar pénzügyminisztériumban már teljesen elkészültek a Devizaközpont leépítésének tervezetével, mely a devizákat a legális belföldi forgalom számára szabaddá fogja tenni. A reform alkalmazására rövidesen sor fog kerülni, míhelyt Kállay pénzügyminiszter megjön külföldi utjaról.

A kereskedelmi kamarák képviselői a spekulációtörvény ellen. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi és iparkamara delegátusai szombaton megjelentek Sassu kereskedelmi miniszternél és kérték, halassza el az uszoratórvény tárgyalását. A miniszter válaszában kijelentette, hogy az elhalasztás nem lehetséges és a javaslat tárgyalása kedden megkezdődik. Egyben telkerte a kereskedőket, közöljék vele a javaslaton kívánt módosításokat, hogy azokkal a parlament foglalkozhassék.

Ércpénzt hoznak forgalomba. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztériumban törvényjavaslaton dolgoznak, melynek alapján felhatalmaznák a Banca Nationalăt ércpénz verésére. Ennek megvalósulása esetén az 1, 2 és esetleg 5 lejesekeket kivonják forgalomból. Mihelyt az egyezmény a kormány és a Banca Natională közt meglesz és a javaslatot a parlament is elfogadja, a Banca Natională ajánlatokat fog kérni bel- és külföldi vállalatoktól az ércpénz verésének elvállalása céljából.

Kamarai elnökök és főtitkárok értekezlete Marosvásárhelyt. Marosvásárhelyről jelentik: A kamarai elnökök és főtitkárok 27-én, vasárnap értekezletet tartottak Marosvásárhelyt, melyen aktuális és a kamarák ügykörét közelről ér-

A delegátusok felvilágosítással szolgáltak a különböző országrészek alkalmazottainak helyzetéről. Ezen utmutatások alapján

a konferencia alapszabályokat dolgozott ki a különböző alkalmazotti szervezetek tömörítésére.

A szövetség székhelye Kolozsvár lesz és az alapszabályok, feltéve hogy addig belügyminiszteri szankciót is nyernek, július tizenötödikén életbe lépnek.

Az alapszabályok elvei: a szövetségbe tartozó szervezetek egységesítése, egységes segély az egész országban, egységes segélyjuttatások betegség, munkanélküliség, megrokkánás esetére, túllételepek létesítése, szanatóriumok fentartására és a munkanélküliség.

A szövetség

törvényjavaslatot készít az alkalmazottak érdekei védelmére, országos akciókat indít és minden súlyosabb sérelem esetén a kormánynál intervenál.

Az alapszabálytervezet szerint a tagsági havi díjak összege fejenként mostanában husz lej. A munkanélküli segélyt egy év után kilencvenegy napig, betegség esetén százkilencvenhárom napig folyósítják. A járulékok összege tizenöt lejnél kezdődik, ezen azonban a viszonyok mérlegelése szerint változások állhatnak be. Az egyes helyi vagy országrészi szakmai közületek külön pótalapokat is létesíthetnek.

A szövetség további működése iránt az egész ország alkalmazottai között élénk érdeklődés nyilvánul meg.

deklő kérdéseket vitatták meg. Az értekezlet fő tárgyát az új adótörvények végrehajtásával kapcsolatos ügyek és a vámszabadraktárak kérdése képezte. Ennek megvalósítása érdekében a kolozsvári kamara külön felterjesztést is intézett a pénzügyminiszterhez.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Hétfő: Offenbach. (Operett-repriz. Uj szereposztással. Bérletszűnetben. Premier-helyárral. Sorozatszám 411.)

Kedd: Lalkmé. (Sándor Erzsé kamara énekesnő bucsufellépésével G. Graziella közreműködésével. Főlemelt helyárral. Bérlet 137. szám B. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják. Sorozatszám 412.)

Szerda: Az új rokon. (Ujdonság, először. Premier-helyárral. Premierbérlet 55. szám. Sorozatszám 413.)

Csütörtök félnyolckor: Az új rokon. (Ujdonság 2-szor. Rendes helyárral. Napi bérletszám 138. C. Sorozatszám 414.)

Csütörtök teltizenegykor: Ligeti táncstéje növendékeivel és Graziella közreműködésével. (Premier-helyárral. Sorozatszám 415.)

Péntek: Az új rokon. (3-szor, rendes helyárral. Bérletszám 139. A. Sorozatszám 416.)

Szombat d. u. 3 órakor: Három a kislány. (Ifjúsági előadás igen olcsó helyárral. Előadó: Márton József. Sorozatszám 417.)

Szombat 8 órakor: Levendula. (Operettujdonság, először. Premier-helyárral. Premierbérlet 56. szám. Sorozatszám 418.)

Vasárnap d. e. 11 órakor: Karinth Frigyes és Zsolt Béla matinéja. (Premier-helyárral. Premierbérlet 56. szám. Sorozatszám 419.)

Vasárnap d. u. 3 órakor: Bucukeringő. (Olcsó helyárral. Sorozatszám 420.)

Vasárnap este 8 órakor: Levendula. (Operettujdonság 2-szor. Premier-helyárral. Bérletszűnetben. Sorozatszám 421.)

A Bajadér vendégszereplőkkel. A nyári vendégszereplések során tegnap este a szatmári színház két primadonnája mutatkozott be a kolozsvári közönségnek a Bajadér két főszerepében. A közönség mindkettőt a vendégeknél kijáró szintjével fogadta. Kóbor Irén, a Bajadér címszerepében, debütált. Kellemesen csengő és széles regiszteri hangja van, de erősen érzik az iskolázatlansága. Zilahi Irén főleg szép megjelenésével és ügyes táncával hatott. Hangja sokkal gyönyögebb, semhogy a kolozsvári nagy színházban érvényesülhetett volna. Mindketten azonban rutinra valló biztossággal illeszkedtek be a kolozsvári együttesbe. A közönség szeretettel tapsolt mindkettőjüknek.

A színházi iroda hírei:

A jövő színházi hét. A Magyar Színház az idény végén fokozott munkaerővel és nem lakadó szorgalommal igyekszik olyan előadásokat nyújtani a közönségnek, amelyek az érdeklődést folyton-folyvást emelik. A jövő hét másra is vonzó eseményeket hirdet. Hétfőn új szereposztással fogják előadni az Offenbachot. Kedden este fejezi be Sándor Erzsé vendégjátékát a Lékemben. Szerdán Csathó Kálmán vigjátékának az Uj rokonnak lesz a premierje. Csütörtökön és pénteken megismétlik az Uj rokon előadását. Csütörtökön éjjeli előadás is lesz: Ligeti mester fogja megtartani növendékeivel klasszikus táncstéjét s ezen az előadáson G. Graziella asszony is részt vesz. Szombaton este lesz az idei évad legszenzációsabb operett-premierje. A Levendulát fogják bemutatni. Dérnyé, Megyeri, Szentpéteri, a régi magyar színház uttörői jelennek meg a Levendula színpadán, muzsikája pedig a nagy mesterek legszebb alkotásából van össze-szőve. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné lesz. Karinth Frigyes és Zsolt Béla fogják igen gazdag program keretében szórakoztatni a közönséget.

A mozgók műsora

Filmszenzációk a jövő héten. A mozgóképszínházak jövőheti műsora igen változatos, igen gazdag attrakciókat ígér. Az Egyetem-mozgóban hétfőn az Arany és vér amerikai aranyosdráma fog színpadra lépni. Kedden és szerdán Dosztojevszky megfilmesített regényt a Misericordiát (Ne ölj többé!) fogják adni. Csütörtökön és pénteken Az erő királya. Szombaton a sikert aratott Abszinthnek lesz a reprize. Vasárnap A Jocelyn, a francia forradalom izgalmát képeivel. Az Urániában hétfőn megy a Sergus Panin francia filmregény, kedden és szerdán a Vörös E. betű c. detektív történet. Csütörtökön Dosztojevszky Misericordie (Ne ölj többé!), pénteken, szombaton és vasárnap President Barrada excentrikus ujdonság. Az Apollóban hétfőn utójára látható a Sárga sátn, kedden a Vasutkirály, szerdán a Királynő levele, csütörtökön utójára kerül színpadra az Arany és vér, pénteken és szombaton a Kigyó.

Kandia legfinomabb csokoládédesszertjei:

„Yvonne“
„Osmana“
„Aranydollár“

most kerültek forgalomba. Darabonként is kaphatók. Mindenütt csakis ezeket kérje.

1556

Cluj telefonszám:
10-02.

Az „Iris“ porcellángyárból megkezdtem a fayence kályhák és más áruk eladását

ESCHER

„Iris“ porcellángyár vezérképviselet és főlerakat

Főszéklet:
Cluj
Piata Unirii 13. szám
Telefonszám: 10-02

Főosztály:
Tg. Mures
Cal. Reg. Ferdinand 7
Telefonszám: 2-97.

A Vasárnapi Ujság

legfrissebb, negyedik száma is híven követi az erdélyi eseményeket. **Képek: A Magyar Párt marosvásárhelyi közgyűlése:** Ugron István elnök. A pártvezérek. A bankett. Gyártás Elemér, az „Erdélyi problémák” szerzője. **Erdélyi írók otthon:** III. Szombati Szabó István (2 képpel), **Oromániai séták:** Molnár Sándor cikke Targu-Jiuról (3 képpel). **Hősök ünnepe Kolozsváron:** Iván püspök ünnepi misét celebrál. Vaitoianu belügyminiszter, aki a magyar küldöttekkel tárgyal. **A spanyol királyi pár Andalusziban.** Sevillai ünnepségek. **Ochovovitz tanár kísérletei a térváltható erővel:** (2 képpel). **A futballnál izgalmasabb sport: a rugby.** (3 képpel és a játékszabályaival.) **Képek Beszarábia fővárosából:** (4 képpel). — **A szövegrészben.** Pálffy Gyulási Irén: **Förgeteg** (regény 4.) Szombati Szabó István: **Esti dal** (vers). Szabó Imre, Tamási Aron: **Novellák** (Daday Gerő rajzaival). Baloghné Molnár Mária: **Tragédia** (vers). Paál Árpád dr.: **A nő hazug élete** (2. közelemény). Sipos Domokos: **A titok** (A „Fegyverben álló lelkek” 4. folytatása). **Divatlevél, a ruhák szabásáról.** Háztartás. Baromfigondozás. Eléskamra. Grafológia. Világkrónika, Erdélyi őrszem. Posta stb. **Egyes szám ára 10 lei. Vegyen egy próbaszámot!**

**Rézműves, rézöntő
és gépjavitó műhely**

**CLUJ, Széchenyi-tér 32.
KOROM J. 1465**

„TACAMUL”

EZÜSTARUGYAR

**CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Avram Iancu
volt Petőfi-utca 3**

Ezüstöt

a legmagasabb áron vesz!

Gyárt evőeszközöket, dísztárgyakat
csak viszonteladókknak

Telefon 4-82. Sörgöncim: Tacamul Cluj

CLUJ-GUETRANSATLANTIQUE

Luxusgőzösök

**Newyork, Cuba,
Mexico-ba
sib.**

**Bukarest, Páris, Havre
utvonalon át.**

Vezérképviselőt Nagyrománia részére:
ADOLF SALOMON FIA
Bukarest, strada Paris No. 14

Legnagyobb kényelem, gyors utazás, kitűnő ellátás, elsőrangú kiszolgálás, külön kajuttok. Lloyd 1637 1541

MARX LACKE

**hogy 1 kg. MARX-féle
email- vagy padlóakkal**

**2 m² méterrel többet festhet,
mint ugyanannyi bármely-más
gyártmányúval.**

Lerakat

RADOS & Co.

festőknagykereskedés

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 21

**Grünwald
és Steiner**
Cluj,
Piata Unirii
12.

Női
divat
külön-
leges-
ségek
áru-
háza

Tavaszi divatujdonságok:

**BOERBERRY,
COOVERCOOT** köpenyre
és kosztümre, **CSIKOS ANYA-
GOK ALJAKNAK** nagy
választékban

1472

Modern üvegesiszolda és tükönárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

**ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20**

Készíti a legszebb tükröket és butor-
üvegeket minden Ujrafoncsorozás
méretben és
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Kabát és kosztüm

Legújabb divat szerinti készítését jufányo-
san vállalom a Kinizsi-utca 2 sz. alá áthe-
lyeztet női divatszalonomban. A n. é. közön-
ség további szives pártfogását kérem. 1418

Dávidovics Mór

Külföldi likőr- és pezsgő-
különlegességek kaphatók

LUCULLUS-nál Oradea-Mare
Bémer-tér. 1392

Kötött, szövött és norinbergi áruk nagy-keres-
kedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér,

1352

Schönberger, Spitz & Co.

A kolozsvári CZELL-Sörgyár

gyártmányai

Hercules duplamalata **tápsör** különlegesség

és a világos

Monostor sör

utolérhetetlen minőségük miatt
vezető márkának bizonyítottak

1428

Mindenütt kaphatók!

Mindenütt kaphatók!

